

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-04
Tužilac protiv Pjetera Šalje

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 15. decembar 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija prve odluke o učešću žrtava

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Branilac Pjetera Šalje:

Žan-Luj Gilisen

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu sa članovima 22 i 39(1), (11) i (13) Zakona br. 5 /L053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 80, 95(2)(h)-(i), 113 i 114 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 19. juna 2020, shodno odluci sudije za prethodni postupak,² specijalizovani tužilac je podneo potvrđenu optužnicu protiv Pjetera Šalje (u daljem tekstu: g. Šalja ili optuženi).³

2. Dana 1. septembra 2021, sudija za prethodni postupak doneo je "Okvirnu odluku o prijavama žrtava" (u daljem tekstu: okvirna odluka),⁴ kojom je, između ostalog, Službi za učešće žrtava naložio da do 1. oktobra 2021. njemu i stranama u postupku dostavi prvi izveštaj shodno pravilu 113(2) Pravilnika u vezi s podnesenim prijavama i da potom redovno podnosi eventualne dalje izveštaje, najkasnije dve nedelje pre nego što odbrana dostavi podnesak po pravilu 95(5) Pravilnika.⁵

¹ KSC-BC-2020-04, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 14. februar 2020, javno.

² KSC-BC-2020-04, F00007, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Pjetera Šalje*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana i javna redigovana verzija optužnice zavedene su 6. maja 2021, F00007/CONF/RED, odnosno F00007/RED.

³ KSC-BC-2020-04, F00010, specijalizovani tužilac, *Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice*, 19. jun 2020, javno, s prilogom 1, strogo poverljivo i *ex parte*, i prilogom 2, poverljivo. Poverljiva, manje redigovana verzija i javna dodatno redigovana verzija potvrđene optužnice zavedene su 31. marta 2021, F00016/A01, odnosno F00016/A02. Poverljiva verzija potvrđene optužnice s dodatno smanjenim brojem redakcija zavedena je 25. maja 2021, F00038/A01. U skladu s odlukom sudije za prethodni postupak po prigovorima odbrane na potvrđenu optužnicu, 1. novembra 2021. zavedena je ispravljena optužnica, F00098/A01, poverljivo; javna redigovana verzija ispravljene optužnice zavedena je 16. novembra 2021, F00107/A01.

⁴ KSC-BC-2020-04, F00064, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka o prijavama žrtava*, 1. septembar 2021, javno.

⁵ Okvirna odluka, stavovi 21, 30, 32, 63(c)-(e).

3. Dana 1. oktobra 2021. Služba za učešće žrtava dostavila je prvi izveštaj shodno pravilu 113(2) Pravilnika (u daljem tekstu: izveštaj),⁶ u kojem je prosledila prijavu jednog lica za priznavanje statusa žrtve koja učestvuje u postupku (u daljem tekstu: podnosilac prijave) i preporuku o prihvatljivosti prijave, zajedničkom zastupanju i zaštitnim merama, zajedno sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom sa sažetkom prijave, osnovim podacima o podnosiocu prijave, sažetkom događaja i pretrpljene štete i zahtevom za zaštitne mere (u daljem tekstu: prilog uz izveštaj).⁷

4. Dana 20. oktobra 2021, sudija za prethodni postupak je, shodno podacima dobijenim od Službe za učešće žrtava,⁸ naložio sekretaru da stepen tajnosti izveštaja promeni u "poverljivo".⁹ Specijalizovano tužilaštvo i odbrana g. Šalje (u daljem tekstu: odbrana) nisu se izjasnili u vezi sa izveštajem.¹⁰

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

5. Služba za učešće svedoka preporučuje sudiji za prethodni postupak da podnosiocu prijave odobri status žrtve koja učestvuje u postupku.¹¹ Pored toga, smatra da preporuka o grupisanju svedoka u ovoj fazi nije relevantna, budući da je prosleđena samo jedna prijava i da je podnosilac naveo da bi želeo da ima stranog zastupnika.¹² Služba za učešće žrtava traži da se podaci na osnovu kojih se može utvrditi identitet podnosioca prijave drže u tajnosti od javnosti i da se njegov identitet ne otkriva ni braniocima i optuženom.¹³

⁶ KSC-BC-2020-04, F00085, sekretar, *Prvi izveštaj Sekretarijata sudiji za prethodni postupak o prijavama žrtava za učešće u postupku*, 1. oktobar 2021, poverljivo i *ex parte*, s prilogom, strogo poverljivo i *ex parte*. Javna redigovana verzija izveštaja zavedena je 29. oktobra, F00085/RED.

⁷ Izveštaj, stavovi 2, 6, 8.

⁸ Izveštaj, stav 7.

⁹ KSC-BC-2020-04, F00092, sudija za prethodni postupak, *Nalog kojim se menja stepen tajnosti prvog izveštaja Sekretarijata o prijavama žrtava za učešće u postupku*, 20. oktobar 2021, poverljivo, stavovi 8, 9, 11.

¹⁰ V. takođe okvirna odluka, stavovi 58-60, 63(g).

¹¹ Izveštaj, stav 29.

¹² Izveštaj, stavovi 30-31.

¹³ Izveštaj, stav 38.

III. MERODAVNO PRAVO

A. PRIJAVA I ODOBRENJE ZA UČEŠĆE U POSTUPKU

6. Shodno članu 22(1) Zakona i pravilu 2 Pravilnika, žrtva je fizičko lice koje je lično pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu, kao direktnu posledicu krivičnog dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, navedenog u optužnici koju je potvrdio sudija za prethodni postupak.

7. Shodno pravilu 113(1) Pravilnika, nakon što optužnica bude potvrđena i dovoljno pre početka pretresa, lice koje tvrdi da je žrtva krivičnog dela iz optužnice može da podnese prijavu sa zahtevom da dobije status žrtve koja učestvuje u postupku. U prijavi navodi podatke na osnovu kojih traži priznavanje statusa žrtve, kao i mesto i datum krivičnog dela usled koga tvrdi da je pretrpelo štetu. Stranama u postupku se ne obelodanjuju podneti zahtevi za priznavanje statusa žrtve.

8. Shodno pravilu 113(2) Pravilnika, Služba za učešće žrtava evidentira i ocenjuje zahteve i podnosi ih sudiji za prethodni postupak uz preporuku o prihvatljivosti prijave i zajedničkom zastupanju žrtava i, u odgovarajućim slučajevima, ulaže zahtev za odobravanje zaštitnih mera prema pravilu 80 Pravilnika. Služba za učešće žrtava obavezna je da stranama u postupku dostavi i poverljivi izveštaj, bez navođenja podataka na osnovu kojih bi se mogao ustanoviti identitet podnosilaca zahteva.

9. Shodno pravilu 113(3) Pravilnika, strane u postupku mogu da se izjašnjavaju samo o pravnim osnovima u pogledu prihvatljivosti prijave i zajedničkog zastupanja žrtava.

10. Shodno pravilima 95(2)(i) i 113(4)-(5) Pravilnika, sudija za prethodni postupak uzima u obzir da li je podnosilac pružio *prima facie* dokaze o šteti koju je pretrpeo kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice i donosi obrazloženu odluku kojom odobrava ili odbija prijavu za učešće u postupku. Sudija za prethodni postupak takođe donosi odluku o zajedničkom zastupanju žrtava u postupku i eventualno zatraženim

zaštitnim merama. O odluci se obaveštavaju podnosilac prijave, Služba za učešće žrtava i strane u postupku.

11. Shodno pravilu 113(6) Pravilnika, podnosioci čiji su prijave odbijene imaju pravo da ulože žalbu na odluku u roku od četrnaest (14) dana od kako bude obavešten o odluci na jeziku koji razume.¹⁴

12. Shodno pravilu 113(8) Pravilnika, nakon konsultacija sa Službom za učešće žrtava, sudija za prethodni postupak odlučuje da li će žrtve koje učestvuju u postupku podeliti u grupe sa zajedničkim zastupanjem, pri čemu uzima u obzir: (a) eventualni sukob interesa koji može da oteža zajedničko zastupanje, (b) eventualne slične interese koji mogu da olakšaju zajedničko zastupanje, i (c) prava optuženog i interese pravičnog i ekspeditivnog suđenja.

B. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

13. Shodno članu 22(3) Zakona, u krivičnom postupku pred Specijalizovanim većima žrtve imaju lični interes i pravo da budu obaveštene, da im se prizna status žrtve i da dobiju naknadu štete.

14. Shodno pravilu 113(7) Pravilnika, kada se žrtvama prizna pravo da učestvuju u postupku, sekretar dodeljuje zastupnika grupi žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima.

15. Shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(1) Pravilnika, žrtve-učesnici ostvaruju svoja prava putem dodeljenog zastupnika žrtava i u fazi prethodnog postupka, ukoliko su u pitanju lični interesi žrtava i samo ako to nije na štetu ili suprotno pravima optuženog.

¹⁴ V. takođe KSC-BC-2020-06, IA005/F00003, panel veća Apelacionog suda, *Odluka po zahtevu odbrane za pojašnjenje i za izmenu rokova*, 31. maj 2021, javno, str. 3.

16. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, po potrebi i u zavisnosti od okolnosti, sudija za prethodni postupak izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku u skladu s članom 22(3) i (6) Zakona.

17. Shodno pravilu 114(2) Pravilnika, zastupnik žrtava može da prisustvuje prethodnom postupku ako sudija za prethodni postupak to smatra potrebnim radi zaštite ličnih interesa i prava žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s članom 22(3) Zakona.

18. Shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup poverljivom materijalu ukoliko Pravilnikom nije drugačije predviđeno ili ukoliko sudija za prethodni postupak drugačije ne reši. Zastupnik žrtava redovno informiše svoje stranke o odvijanju postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

19. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, kad god smatra da su u pitanju lični interesi žrtava koje učestvuju u postupku i ako nije drugačije predviđeno Pravilnikom, zastupnik žrtava može, pod nadzorom panela, da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske.

C. ZAŠTITNE MERE

20. Shodno članu 39(11) Zakona i pravilu 95(2)(h) Pravilnika, sudija za prethodni postupak, ako je potrebno, odlučuje o zahtevima u vezi sa merama za zaštitu i privatnost žrtava i svedoka podnetim pre prosleđivanja spisa predmeta pretresnom panelu.

21. Shodno pravilu 80(1) Pravilnika, sudija za prethodni postupak može, *proprio motu* ili na zahtev, da izda nalog za uvođenje odgovarajućih mera za zaštitu, bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost žrtava i drugih lica koja učestvuju u postupku.

22. Shodno pravilu 80(4) Pravilnika, te mere mogu podrazumevati neobelodanjivanje materijala ili podataka koji bi mogli otkriti identitet žrtve koja učestvuje u postupku.

IV. DISKUSIJA

23. Prilikom odlučivanja o kriterijumima za ocenu kompletnosti¹⁵ i prihvatljivosti prijava,¹⁶ o standardu dokazivanja¹⁷ i pravnom testu merodavnom za odobravanje zaštitnih mera¹⁸, kao i kriterijumima za formiranje grupa žrtava u cilju zajedničkog pravnog zastupanja,¹⁹ sudija za prethodni postupak se rukovodi načelima izloženim u okvirnoj odluci.

A. POTPUNOST PRIJAVA

24. Sudija za prethodni postupak je razmotrio podnosiochev prijavni obrazac žrtve i propratnu dokumentaciju imajući u vidu uslove navedene u okvirnoj odluci,²⁰ i uverio se da je prijava potpuna.

B. PRIHVATLJIVOST PRIJAVA

25. Sudija za prethodni postupak najpre podseća na to da se ocena o prihvatljivosti prijava prema navedenim kriterijumima izvodi na *prima facie* osnovi.²¹ Prema tome, sudija za prethodni postupak pregleda dostavljene informacije i propratni materijal

¹⁵ Okvirna odluka, stav 24.

¹⁶ Okvirna odluka, stavovi 34, 36, 45.

¹⁷ Okvirna odluka, stav 35.

¹⁸ Okvirna odluka, stavovi 52, 56.

¹⁹ Okvirna odluka, stavovi 48-51; v. takođe stavovi 33, 46-47, 51, 56, u vezi s ulogom Službe za učešće žrtava, koja vrši preliminarnu ocenu o prihvatljivosti prijava, grupisanju podnosilaca i traženim zaštitnim merama.

²⁰ Okvirna odluka, stav 24.

²¹ Okvirna odluka, stav 35.

svakog podnosioca zasebno, uzimajući u obzir: (i) sve okolnosti koje su na prvi pogled relevantne, uključujući sadržaj potvrđene optužnice i, ako je potrebno, detaljni prikaz po pravilu 86(3)(b) odnosno odluku o potvrđivanju optužnice, i (ii) koherentnost same prijave, uključujući popunjeni prijavni obrazac, sažetak prijave i podnetu propratnu dokumentaciju.²² Sudija za prethodni postupak ne ocenjuje materijalnu verodostojnost ili pouzdanost podnetih informacija i dokaza.²³ Bez obzira na to, sudija za prethodni postupak neće se oslanjati na informacije ili propratni materijal koji je očigledno neverodostojan.²⁴

26. *Fizičko lice.* Sudija za prethodni postupak se uverio da je podnosilac prijave dostavio valjane dokaze o identitetu i da je fizičko lice.²⁵

27. *Krivična dela iz optužnice.* Sudija za prethodni postupak podseća da, kao što je konstatovano u okvirnoj odluci, „krivično delo“ za koje podnosilac tvrdi da je bio njegova žrtva mora biti unutar okvira zacrtanih materijalnim, geografskim i vremenskim parametrima konkretnih optužbi iz potvrđene optužnice.²⁶ Sudija za prethodni postupak konstatuje da je podnosilac prijave [BRISANO] u [BRISANO],

²² Okvirna odluka, stav 35.

²³ V. takođe, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1119, pretresno veće I, [Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Lubanga*), 18. januar 2008, stav 99; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1862, pretresno veće III, [Decision on 270 Applications by Victims to Participate in the Proceedings](#), 25. oktobar 2011, stav 27.

²⁴ V. takođe KSC-BC-2020-06, F00026, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljića, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 50. Javna redigovana verzija izdata je 30. novembra 2020, F00026/RED.

²⁵ Izveštaj, stav 17; prijavni obrazac, str. 1; SD1; SD2.

²⁶ Okvirna odluka, stav 38. V. takođe KSC-BC-2020-06, IA005/F00008, panel veća Apelacionog suda, *Odluka po žalbi na "Prvu odluku o učešću žrtava"*, 16. jul 2021, javno, stav 35. Mada se radi o drugačijem proceduralnom kontekstu. v. takođe MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1432, žalbeno veće, , [Judgment on the Appeals of the Prosecutor and the Defence Against Trial Chamber I's Decision on Victims' Participation of 18 January 2008](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u vezi s učešćem žrtava u predmetu *Lubanga*), 11. jul 2008, stavovi 58, 62; *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-449, pretresno veće VI, [Decision on Victims' Participation in Trial Proceedings](#), 6. februar 2015, stav 43; *Prosecutor v. Al Hassan*, ICC-01/12-01/18-37-tENG, pretpretresno veće I, [Decision Establishing the Principles Applicable to Victims' Applications for Participation](#), 24. maj 2018, stavovi 27, 48; *Prosecutor v. Yekatom and Ngaïssona*, ICC-01/14-01/18-738, pretresno veće V, [Decision on Victims' Participation in Trial Proceedings](#), 23. novembar 2020, stavovi 20-21.

koja su stoga u okvirima materijalnih, geografskih i vremenskih parametara optužbi vezanih za tu lokaciju.²⁷

28. *Šteta*. U pogledu kriterijuma koji nalaže da je žrtva lično pretrpela štetu, sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da je štetu morao da pretrpi *sam* podnosilac prijave, odnosno da je bilo posledica po njegovo duševno ili fizičko zdravlje ili ekonomske prilike. U ovo spadaju šteta koju su pretrpele žrtve izložene radnjama učinilaca (u daljem tekstu: direktne žrtve) i šteta koju su pretrpela lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom koju su učinio lišili života ili joj naneli povrede (u daljem tekstu: indirektne žrtve).²⁸ S tim u vezi sudija za prethodni postupak takođe napominje da se podrazumeva da su članovi uže porodice (supružnik, roditelji, deca, braća i sestre) lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom,²⁹ ali da se i drugi članovi porodice koji imaju posebno blizak odnos sa direktnom žrtvom, ili od nje zavise, takođe mogu smatrati licima koja su u bliskom ličnom odnosu.³⁰ Potrebna bliskost ne zavisi od toga da li je direktna žrtva lišena života ili je pretrpela povredu.³¹

²⁷ Izveštaj, stav 19; prilog uz izveštaj, stav 2; prijavni obrazac, str. 2-4.

²⁸ Okvirna odluka, stav 40.

²⁹ [Osnovna načela Ujedinjenih nacija o pravu na pravno sredstvo i naknadu štete žrtava grubih kršenja međunarodnog prava ljudskih prava i teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava](#) (u daljem tekstu: Osnovna načela UN-a), rezolucija br. 60/147 Generalne skupštine UN-a, 16. decembar 2005, A/RES/60/147, stav 8: pojam "žrtva" obuhvata članove uže porodice ili lica zavisna o direktnoj žrtvi.

³⁰ V. takođe MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 32; *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1813, pretresno veće I, [Redacted Version of "Decision on 'Indirect Victims'"](#), 8. april 2009, stavovi 44, 50; STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01/PT, pretpretresni sudija, [Decision on Victims' Participation in the Proceedings](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Ayyash et al.*), 8. maj 2012, stav 49; *Prosecutor v. Ayyash*, STL-18-10/PT, pretpretresni sudija, [Decision Relating to Victims' Participation in the Proceedings and Their Legal Representation](#) (u daljem tekstu: odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu *Ayyash*), 17. april 2020, stav 26.

³¹ V. takođe STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 50; [odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 26.

29. U pogledu vrste štete koju su pretrpele žrtve krivičnih dela, sudija za prethodni postupak podseća da se u Zakonu i Pravilniku pominju tri vrste štete: telesna, duševna i materijalna.³²

30. Pod telesnom štetom podrazumeva se svaka telesna povreda, npr. ranjavanje, prelomi, izobličenje, osakaćenje, gubitak ili disfunkcija organa, telesno oštećenje, lakše ili teže oboljenje, smrt.³³ Telesna povreda ne mora biti opasna po život ili trajna, ali mora biti takve prirode odnosno težine da ugrožava zdravlje ili dobrobit žrtve.³⁴ Pored toga, indirektno žrtve moraju dokazati da je telesna povreda koju su pretrpele nastala usled štete koju je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada teška ili dugotrajna duševna patnja indirektno žrtve zbog smrti ili povrede direktno žrtve dovede do telesnog oboljenja ili komplikacija.³⁵

31. Pod duševnom štetom podrazumevaju se svi vidovi duševne patnje, kao što su bol, ožalošćenost, posttraumatski stresni poremećaj i druge vrste psihičkih poremećaja, trauma ili emocionalnog stresa.³⁶ Duševna patnja mora biti određenog stepena težine; prolazna duševna patnja sama po sebi ne potpada pod pojam duševne štete.³⁷ Pored toga, indirektno žrtve moraju pokazati da je duševna patnja koju su pretrpele posledica štete koju je pretrpela direktna žrtva. Naravno, polazi se od pretpostavke da smrt ili teške povrede direktno žrtve dovode do duševne patnje (npr.

³² Član-22(1) Zakona; pravilo-2 Pravilnika. V. takođe [Osnovna načela UN-a](#), stav-8, koji predviđa da šteta uključuje telesnu ili duševnu povredu, emocionalnu bol, ekonomski gubitak ili suštinsko uskraćivanje osnovnih prava. V. takođe, MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stavovi 31-32; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stavovi 63-84.

³³ V. takođe ECCC, *Co-Prosecutors v. Kaing*, predmet 001, veće vrhovnog suda, [Appeal Judgment](#) (u daljem tekstu: žalbena presuda u predmetu *Duch*), 3. februar 2012, stav 415. V. takođe MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-320, pretpretresno veće III, [Fourth Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu *Bemba*), 12. decembar 2008, stav 70.

³⁴ V. takođe STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 65.

³⁵ V. takođe ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 417.

³⁶ V. takođe ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 77. V. takođe MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 70.

³⁷ V. takođe STL, [odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 41.

bol, ožalošćenost ili emocionalni stres) indirektno žrtve, pod uslovom da je u dovoljnoj meri dokazano da između njih postoji blizak odnos.³⁸

32. Pod materijalnom štetom podrazumeva se svaka vrsta imovinske ili finansijske štete ili gubitka, npr. razaranje, oštećenje ili krađa lične imovine, gubitak prihoda ili sredstava za život, kao i druge vrste ekonomskog gubitka.³⁹ Imovinska ili finansijska šteta ili gubitak moraju imati značajan uticaj na ostvarenje osnovnih životnih potreba žrtve. Pored toga, indirektno žrtve moraju izneti dokaze o tome da je materijalna šteta koju su pretrpele posledica štete koju je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada smrt ili šteta pretrpljena od strane direktne žrtve dovedu do gubitka prihoda indirektno žrtve.⁴⁰

33. Kada je reč o kriterijumu da šteta mora biti direktna posledica krivičnog dela iz optužnice, sudija za prethodni postupak podseća na svoj zaključak iz okvirne odluke da se šteta smatra direktnom posledicom krivičnog dela ukoliko bi, po mišljenju objektivnog posmatrača, u vladajućim okolnostima na relevantnom mestu i u relevantno vreme, i uzimajući u obzir lične okolnosti žrtve, činjenje ili nečinjenje učinioca najverovatnije prouzrokovalo tu štetu.⁴¹ Krivično delo ne mora biti jedini uzrok pretrpljene štete, ali je potrebno da je šteti znatno doprinelo.⁴² Konkretno, kada se radi o telesnoj ili duševnoj šteti, podnosioci prijava koji su direktne žrtve treba, kao minimum, da navedu da su bili prisutni na mestu krivičnog dela u relevantno vreme i da su bili izloženi činjenju ili nečinjenju učinioca. Kad je reč o materijalnoj šteti, podnosioci prijava koji su direktne žrtve treba da navedu, kao minimum, da su se

³⁸ V. takođe MKS, [odluka po žalbi u vezi sa učešćem žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 32; *Prosecutor v. Ruto et al.*, ICC-01/09-01/11-249, pretpretresno veće II, [Decision on Victims' Participation at the Confirmation of Charges Hearing and in the Related Proceedings](#), 5. avgust 2011, stav 55; STL, [odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 44.

³⁹ V. takođe ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 72; [odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 37. V. takođe MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 70.

⁴⁰ V. takođe ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 417.

⁴¹ Okvirna odluka, stav 45.

⁴² V. takođe MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 77.

njihov posed ili imovina nalazili na mestu krivičnog dela u relevantno vreme i da je usled toga došlo do njihovog oštećenja, razaranja ili otuđenja, ili da je do gubitka prihoda ili sredstava za život došlo nakon krivičnog dela, ali usled njega. Bez obzira na vrstu štete, podnosioci prijave koji su indirektni žrtve moraju, kao minimum, da pokažu da je šteta koju su pretrpeli rezultat štete koju je pretrpela direktna žrtva, sa kojom su imali blizak lični odnos.⁴³

34. Sudija za prethodni postupak konstatuje da je podnosilac prijave pretrpeo [BRISANO].⁴⁴ Pored toga, podnosilac prijave pretrpeo je [BRISANO].⁴⁵

35. *Zaključak.* Sudija za prethodni postupak konstatuje da *prima facie* postoje dokazi da je podnosilac prijave pretrpeo štetu kao direktnu posledicu krivičnih dela iz potvrđene optužnice. Shodno tome, podnosiocu prijave odobrava se učešće u postupku u statusu žrtve.

C. ZAŠTITNE MERE

36. Sudija za prethodni postupak najpre napominje, kao što je navedeno i u okvirnoj odluci, da se isti pravni kriterijumi koji se za izricanje zaštitnih mera primenjuju na svedoke primenjuju i na žrtve-učesnike u postupku.⁴⁶ Pored toga, prilikom utvrđivanja odgovarajućih zaštitnih mera za žrtve-učesnike u postupku, sudija za prethodni postupak uzima u obzir i sledeće: (i) svrha učešća žrtava u postupku je da im se omogući ostvarivanje prava i ličnih interesa u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, i (ii) ta svrha je relevantna za razmatranje zaštitnih mera koje treba naložiti za žrtve-učesnike, pri čemu doneta odluka ne sprečava naknadno nalaganje dodatnih mera zbog njihovog potencijalno dvojnog statusa. Konstatacije iznete u nastavku neće biti

⁴³ V. takođe STL, [odluka iz 2020. o učešću žrtava u predmetu *Ayyash*](#), stav 27.

⁴⁴ Izveštaj, stav 23; prilog uz izveštaj, stav 2; prijavni obrazac, str. 2-4.

⁴⁵ Izveštaj, stavovi 24-26; prilog uz izveštaj, stav 2; prijavni obrazac, str. 2-4; SD3; SD4.

⁴⁶ Okvirna odluka, stav 54.

od uticaja na eventualne buduće odluke odgovarajućeg pretresnog panela o ovom pitanju.

37. Sudija za prethodni postupak napominje sledeće: (i) podnosilac prijave ima [BRISANO], (ii) podnosilac prijave [BRISANO],⁴⁷ (iii) postoji opasnost da će optuženi ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela, s obzirom, [BRISANO],⁴⁸ i (iv) na Kosovu vlada opšta atmosferu zastrašivanja svedoka ili žrtava, pogotovo kad je reč o krivičnim postupcima protiv bivših pripadnika OVK.⁴⁹ Povrh toga, sudija za prethodni postupak ima u vidu i sledeće: (i) činjenica da ima status žrtve koja učestvuje u postupku čini podnosioca prijave posebno osetljivim licem, pa eventualne zaštitne mere treba da budu adekvatne njegovim posebnim potrebama kao žrtve, i (ii) adekvatne zaštitne mere za žrtve su često pravno sredstvo kojim se obezbeđuje njihovo učešće u postupku, jer su takve mere neophodan korak za garantovanje njihove bezbednosti, fizičkog i duševnog zdravlja, dobrobiti, dostojanstva i privatnosti, u skladu s pravilom 80 Pravilnika.⁵⁰

38. Iz tih razloga, sudija za prethodni postupak smatra da obelodanjivanje javnosti i stranama u postupku materijala ili informacija putem kojih se može utvrditi identitet žrtve-učesnika u postupku predstavlja objektivnu opasnost po to lice i njegovu porodicu, te zaključuje da je anonimnost najadekvatnija i neophodna mera u ovoj fazi postupka.

39. Kad je reč o srazmernosti ovih mera, sudija za prethodni postupak napominje da zaštitne mere koje žrtvi-učesniku eventualno budu određene u ovoj fazi ne znači da

⁴⁷ Prijavni obrazac, str. 5.

⁴⁸ KSC-BC-2020-04, F00008, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i naloga za dovođenje*, 12. jun 2020, poverljivo, stavovi 21-22 (javna redigovana verzija zavedena je 6. maja 2021); F00045, sudija za prethodi postupka, *Odluka po zahtevu Pjetera Šalje za privremeno puštanje na slobodu*, 15. jun 2021, poverljivo (dalje u tekstu: odluka o privremenom puštanju na slobodu), stavovi 32-33, 35, 39-40 (javna redigovana verzija zavedena je 23. juna 2021, F00045/RED).

⁴⁹ V. na primer, odluka o privremenom puštanju na slobodu, stav 26.

⁵⁰ V. takođe, MKS, [odluka o učešću žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 128.

ona u kasnijoj fazi ne može po potrebi biti izmenjene, na primer, nalogom pretresnog panela. Iz tih razloga, sudija za prethodni postupak zaključuje da je anonimnost srazmerna mera u ovoj fazi postupka.

40. Shodno tome, sudija za prethodni postupak smatra da su u ovoj fazi postupka primerene, neophodne i srazmerne sledeće mere: (i) brisanje iz javnih spisa Specijalizovanih veća imena podnosioca prijave i podataka na osnovu kojih se može utvrditi njegov identitet (pravilo 80(4)(a)(i) Pravilnika), (ii) neobelodanjivanje javnosti spisa koji ukazuju na identitet podnosioca prijave (pravilo 80(4)(a)(ii) Pravilnika), (iii) dodeljivanje pseudonima (pravilo 80(4)(a)(vi) Pravilnika), (iv) neobelodanjivanje optuženom od strane specijalizovanog branioca materijala ili podataka koji mogu da dovedu do otkrivanja identiteta svedoka ili žrtve koja učestvuje u postupku (pravilo 80(4)(d) Pravilnika), i (v) neobelodanjivanje odbrani materijala ili podataka koji mogu da dovedu do otkrivanja identiteta svedoka ili žrtve koja učestvuje u postupku (pravilo 80(4)(e)(i) Pravilnika).

41. Međutim, sudija za prethodni postupak napominje da je podnosilac zatražio da se njegov identitet ne otkriva javnosti.⁵¹ Sudija za prethodni postupak stoga smatra da je primereno privremeno naložiti zaštitne mere iz pravila 80(4)(d) i (e)(i) Pravilnika. Zastupnik žrtava koji bude imenovan u skladu sa zaključcima izloženim dalje u tekstu, pošto se posavetuje s podnosiocem prijave, treba najkasnije 25. februara 2022. da dostavi izjašnjenje o tome da li je potrebna dalja primena ovih mera.

42. Na kraju, sudija za prethodni postupak napominje da, shodno pravilu 113(1) Pravilnika, svi prijavni obrasci, rezimei prijave i propratna dokumentacija moraju biti strogo poverljivi i *ex parte*.

⁵¹ Izveštaj, stav 34; prilog uz izveštaj, stav 3; prijavni obrazac, str. 5.

D. GRUPISANJE I ZAJEDNIČKO PRAVNO ZASTUPANJE

43. Sudija za prethodni postupak smatra da pitanje grupisanja ovom prilikom ne treba rešavati, budući da je podneta samo jedna prijava.

44. On takođe podseća da, u skladu s članom 22(5) Zakona i pravilom 113(7) Pravilnika, žrtve koje učestvuju u postupku imaju pravo na pomoć i zastupanje od strane dodeljenog zastupnika čim im se prizna pravo da učestvuju u postupku i da ne mogu biti zastupane na drugi način. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da je podnosiocu prijave neophodno obezbediti zastupnika što je pre moguće po donošenju ove odluke, kako bi se izbeglo nepotrebno odlaganje njegovog učešća u postupku. Shodno tome, sudija za prethodni postupak upućuje sekretara da najkasnije 28. januara 2022. podnosiocu prijave⁵² dodeli zastupnika žrtava, uzimajući u obzir njegove želje.

E. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

45. Sudija za prethodni postupak podseća da su zaštitne mere koje se nalože za podnosioca prijave u ovoj fazi od minimalnog uticaja na mogućnost odbrane da iznese svoju tezu,⁵³ te smatra da modaliteti učešća podnosioca prijave u prethodnom postupku ne zavise od vrste odobrenih zaštitnih mera.⁵⁴ Na kraju, prema pravilu 114(4) Pravilnika, sudija za prethodni postupak je ovlašćen da izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku.

46. Sudija za prethodni postupak, shodno tome, konstatuje da podnosilac prijave, shodno članu 22 Zakona i pravilu 114 Pravilnika, ostvaruje svoja prava putem dodeljenog zastupnika žrtava, i učestvovalaće na suđenju u skladu s modalitetima opisanim u nastavku. Treba istaći da modaliteti opisani u nastavku u svakom trenutku

⁵² Izveštaj, stav 31; prilog uz izveštaj, stav 4; prijavni obrazac, str. 6.

⁵³ V. stav 39gore.

⁵⁴ V. takođe, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 99.

podležu odluci sudije za prethodni postupak. Tako on u određenim situacijama može da izmeni prava učešća, ukoliko to ne dovodi u pitanje lične interese podnosioca prijave ili ukoliko to nalažu drugi razlozi.

47. Prvo, shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa. U skladu s tim, zastupnik žrtava obaveštava se o svem distribuiranom materijalu iz spisa predmeta, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, sa izuzetkom distribuiranog *ex parte* materijala iz spisa predmeta. Zastupnik žrtava nema pristup niti se obaveštava o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo. Zastupnik žrtava je dužan da redovno informiše podnosioca prijave u postupku o toku postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

48. Drugo, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(2) Pravilnika, a radi zaštite ličnih interesa podnosioca prijave, zastupnik žrtava može da prisustvuje svim sednicama u toku prethodnog postupka, isključujući sednice *ex parte*.

49. Treće, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(4) Pravilnika, zastupnik žrtava može da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god smatra da su u pitanju lični interesi podnosioca prijave. Radi neometanog i efikasnog modaliteta učešća, zastupnik žrtava nije dužan da unapred traži odobrenje za svoja usmena izjašnjenja ili pismene podneske, ali je dužan da u datom izjašnjenju odnosno podnesku navede koji je lični interes konkretno u pitanju.

V. DISPOZITIV

50. Iz iznetih razloga, sudija za prethodni postupak:

(a) **ODOBRAVA** podnosiocu prijavu i dodeljuje mu status žrtve koja učestvuje u postupku,

(b) **UPUĆUJE** sekretara da podnosiocu prijave najkasnije u **petak 28. januara 2022.** dodeli zastupnika žrtava,

(c) **ODLUČUJE** da će dodeljeni zastupnik žrtava:

(i) imati pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa predmeta,

(ii) biti obavešten o svem distribuiranom materijalu iz spisa predmeta, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, s izuzetkom materijala distribuiranog *ex parte*,

(iii) neće imati pristup niti će biti obaveštavan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo,

(iv) redovno informisati podnosioca prijave o odvijanju postupka, pri čemu će voditi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije,

(v) prisustvovati svim sednicama koje budu održane u toku prethodnog postupka, sa izuzetkom *ex parte* sednica, i

(vi) moći, bez prethodnog odobrenja, da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god su u pitanju interesi podnosioca prijave,

(d) **NALAŽE** sledeće zaštitne mere za podnosioca prijave: (i) brisanje iz javnih spisa Specijalizovanih veća imena podnosioca prijave i podataka na osnovu kojih se može utvrditi njegov identitet (pravilo 80(4)(a)(i) Pravilnika),

(ii) neobelodanjivanje javnosti spisa koji ukazuju na identitet podnosioca prijave

(pravilo 80(4)(a)(ii) Pravilnika), (iii) dodeljivanje pseudonima (pravilo 80(4)(a)(vi) Pravilnika), (iv) neobelodanjivanje optuženom od strane specijalizovanog branioca materijala ili podataka koji mogu da dovedu do otkrivanja identiteta svedoka ili žrtve koja učestvuje u postupku (pravilo 80(4)(d) Pravilnika), i (v) neobelodanjivanje odbrani materijala ili podataka koji mogu da dovedu do otkrivanja identiteta svedoka ili žrtve koja učestvuje u postupku (pravilo 80(4)(e)(i) Pravilnika),

(e) **NALAŽE** zastupniku žrtava koji bude imenovan da najkasnije u **petak 25. februara 2022.** dostavi izjašnjenje o tome da li je potrebna dalja primena zaštitnih mera naloženih u skladu s pravilom 80(4)(d) i (e)(i) Pravilnika,

(f) **NALAŽE** da prilog uz izveštaj, prijavni obrazac i propratna dokumentacija ostanu strogo poverljivi i *ex parte*, i

(g) **NALAŽE** sekretaru da stepen tajnosti Naloga kojim se menja stepen tajnosti prvog izveštaja Sekretarijata o prijavama žrtava za učešće u postupku (F00092) promeni u javni.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U sredu, 15. decembra 2021.

Hag, Holandija